בס"ד

דעם רבינ'ס ליכט

אַייַערע קִינְדֶער זָאלְט איר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיך גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

נשא - שבועות
(במדבר בחו"ל) תשפ"ב
גליון 95

דער ריינער קוואל

אַ גוּטְן שַׁבָּת אוּן יוֹם טוֹב פַאר אַלֶע לֶעכְטִיגֶע קִינְדֶער.

מִיר שְׁטֵייעְן שׁוֹין זֵייעֶר נָאנְט צוּם הֵיילִיגְן גְרוֹיסְן טָאג יוֹם טוֹב שָׁבוּעוֹת, זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ הַקְ', דִי תּוֹרָה אִיז אוּנְזֶער לֶעבְּן אוּנְזֶער חִיוּת, אַזוֹי וִוי מֶען זָאגְט יֶעדְן טָאג אִין בִּרְכַּת אַהֲבַת עוֹלָם "וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶיךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ.."

קִינְדֶער, וֶוען דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער ווִיל אוּנְז הַיינְט גֶעבְּן דִי תּוֹרָה וָואסְפַארַא פְּלַאץ וָואלְט גֶעוֶוען אַ פַּאסִיגֶע אוּן אַ רִיכְטִיגֶע מָקוֹם דֶערְפַאר? לִכְאוֹרָה אִין עֶפֶּעס גָאר אַ הֵיילִיגֶע פְּלַאץ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל א.ד.ג. אִיז פַארְוָואס טַאקֶע הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער גֶעגֶעבְּן דִי תּוֹרָה אִין חוּץ לָאָרֶץ אִין אַ פּוּסְטֶער לֵיידִיגֶער פְּלַאץ פוּל מִיט קְלִפּוֹת אוּן מַזִּיקִים וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט: "מָקוֹם נָחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב".

דֶער תִּירוּץ עֶנְטְפֶערְט אוּנְז ר' נָתָן אִין לִקוּטֵי הֲלָכוֹת (גביות חוב ג') אוּן דָאס אִיז אַן עֶנְטְפֶער פַאר יֶעדֶער אֵיינְצִיגֶער אִיד. וֶוען אַ אִיד ווִיל זוֹכֶה צוּ מְקַבֵּל זַיין דִי תּוֹרָה, יֶעדֶער לוֹיט זַיין דַרְגָה, לְמָשָׁל, וֶוען אַ אִינְגְל גֵייט אַרוֹיף אַ נַייעֶ כִּתָּה, אָדֶער אַ בָּחוּר נֶעמְט זִיך צוּם לֶערְנֶען, אֵיינֶער שְׁטַארְקְט זִיך מִיט אֱמוּנָה, אָדֶער עֶר נֶעמְט זִיך פַאר צוּ שְׁטַארְקְן מִיט גוּטֶע מִדּוֹת א.ד.ג. דֶעמָאלְטְס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיפְן מֶענְטְשׁ אַ מִדְבָּר - סְפֵיקוֹת מִיט בִּלְבּוּלִים, אַלֶע סָארְטְן מְנִיעוֹת, תַּאֲווֹת מִיט טִרְדוֹת א.א.וו.

אָבֶער וֶוען דֶער אִיד הַאלְט זִיך פֶעסְט, עֶר פַאלְט נִישְׁט אִין יֵאוּשׁ, אוּן לוֹיפְט צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ דִי קְדוּשָׁה, אִיז עֶר דֶעמָאלְט זוֹכֶה צוּ אַרוֹיפְגֵיין אַ דַרְגָה וָואס וֶוערְט גֶערוּפְן "קַבָּלַת הַתּוֹרָה", עֶר גֵייט טַאקֶע אַרִיבֶּער נִסְיוֹנוֹת אַזוֹי וִוי אִין אַ מִדְבָּר עֶס אִיז פּוּסְט טְרִיקְן אָן קַיין שָׁאטְן, קַיין טְרָאפְּל וַואסֶער גֶעפִינְט מֶען נִישְׁט דָארְט, אָבֶער אַז דֶער מֶענְטְשׁ הַאלְט זִיך שְׁטַארְק בַּאקוּמְט עֶר אַ נַייעֶ תּוֹרָה.

ווִיאַזוֹי קֶען מֶען טַאקֶע אִין אַזֶעלְכֶע אוּמְשְׁטֶענְדְן שְׁטֵיין אַזוֹי פֶעסְט קֶעגְן דֶעם אָפֶענֶעם מוֹיל פוּנֶעם ס"ם? דֶער רֶבִּי לֶערְנְט

אִיז אַז דִי עֵצָה אִיז נָאר מִיט תְּפִלָּה אוּן מִיט דִי וואוּנְדֶערְלִיכֶע עֵצָה פוּן זוֹכְן נְקוּדוֹת טוֹבוֹת. אַ אִידִישׁ קִינְד דַארְף זִיך מְחַיֶּה זַיין אוּן לוּסְטִיג זַיין אַז מִיר זֶענֶען אוֹיסְגֶעוֶועלְט גֶעוָוארְן צוּ זַיין דֶער בַּאלִיבְּטֶער בֵּן יָחִיד פוּן אוֹיבֶּערְשְׁטְן! אִיךְ בִּין אַ בֶּן מֶלֶךְ, אַ קְלֵיינִיגְקֵייט?

דֶערְפַאר פִירְט מֶען זִיך טַאקֶע בַּיי אוּנְז צוּ טַאנְצְן שָׁבוּעוֹת בַּיינַאכְט צְוִוישְׁן אֵיין תִּיקוּן אוּן צְווֵייטְן, אַזוֹי וִוי הָרַב הֶחָסִיד רֶבִּי לֵוִי יִצְחָק בֶּענְדֶער זַצַ"ל פַארְצֵיילְט אַז אִין אוּמַאן פְלֶעגְט אַ חֵלֶק עוֹלָם זָאגְן דֶעם תִּיקוּן אוּן דֶער אַנְדֶערֶע עוֹלָם אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין אַ טֶענְצְל, דֶערְנָאךְ הָאט מֶען זִיך גֶעבִּיטְן!

אַוַדְאי נִישְׁט פַארְגֶעסְן צוּ זָאגְן תְּהִלִּים אִין דֶעם טָאג וֶוען עֶס פַאלְט אוֹיס דִי יָארְצַייט פוּן דָוִד

המשך אויף זייט 6

דֶער גְרוֹיסֶער שָׁבוּעוֹת

עֶרֶב דֶעם גְרוֹיסְן שָׁבוּעוֹת, דָאס עֶרְשְׁטֶע יָאר נָאכְן רֶבִּי'נְס הִסְתַּלְקוּת וֶוען דִי תַּלְמִידִים פוּן רֶבִּי'ן זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּ ר' נָתָן אוֹיף יוֹם טוֹב, אִיז אוֹיךְ גֶעקוּמֶען צוּ פָארְן פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דֶער רֶבִּינְ'ס מְשַׁמֵשׁ רֶבִּי שִׁמְעוֹן.

עֶס אִיז שׁוֹין צֶען יָאר זַייט רֶבִּי שִׁמְעוֹן הָאט נִישְׁט בַּאזוּכְט אוּמַאן, אַזוֹי וִוי עֶר הָאט גֶעוָואלְט זַיין אוֹיף ראֹשׁ הַשָּׁנָה אִין אוּמַאן אִיז עֶר שׁוֹין גֶעקוּמֶען עֶטְלִיכֶע חֳדָשִׁים פְרִיעֶר צוּ זַיין שָׁבוּעוֹת בַּיי ר' נָתָן. אַזוֹי אוֹיךְ הָאט עֶר מִיטְגֶעבְּרֶענְגְט זַיין זוּן אַ בָּחוּר וָואס הָאט גֶעוַוארְט אוֹיף אַ שִׁידוּךְ, וַוייל אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז דַאן גֶעוֶוען זַייעֶר שְׁוֶוער צוּ טְרֶעפְן אַ שִׁידוּךְ. [נָאךְ ראֹשׁ הַשָּׁנָה זֶענֶען זַיי צוּרִיקְגֶעפָארְן קַיין צְפַת וִוי זַיי הָאבְּן גֶעווּאוֹינְט. ר' שִׁמְעוֹן לִיגְט טַאקֶע הַארְט נֶעבְּן דֶעם קֵבֶר פוּנֶעם אֲרִ"י זַ"ל.]

גאר אלטע מאפע פון שטאט טשערין

ר' נָתָן הָאט פָארְגֶעלֶערְנְט דִי תּוֹרָה 'תִּקְעוּ תּוֹכָחָה' דָאס אִיז דִי לֶעצְטֶע תּוֹרָה וָואס דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט פַאר זַיין פְּטִירָה, אוּן אַזוֹי וִוי וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט דָאס פָארְגֶעלֶערְנְט הָאט מֶען כִּמְעַט נִישְׁט גֶעקֶענְט הֶערְן, פוּן גְרוֹיס שְׁוַואכְקֵייט פוּן רֶבִּי'ן אִיז זַיין קוֹל גֶעוֶוען זֵייעֶר שְׁטִיל, עֶס אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען דֶעמָאלְט אַ רַעשׁ אוּן צֶעמִישֶׁענִישׁ, הָאט דֶער עוֹלָם יֶעצְט זִיךְ צוּגֶעהֶערְט דֶערְצוּ מַמָּשׁ וִוי צוּ אַ נַייעֶ תּוֹרָה, אַזוֹי אוֹיךְ הָאט רֶבִּי שִׁמְעוֹן קַיינְמָאל בֶּעפָאר דָאס נִישְׁט גֶעהֶערְט.

רֶבִּי שִׁמְעוֹן נָאכְן הֶערְן ר' נָתָנְ'ס רֵייד, אִיז גֶעוָוארְן אַזוֹי אִיבֶּערְגֶענוּמֶען אַז עֶר הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן צוּ ר' אִיצְל דֶער טְרָאוִויצֶער מַגִּידְ'ס אֵיידֶעם מִיט דֶעם לָשׁוֹן: "אִיךְ הָאבּ גֶעקְלֶערְט אַז עֶר אִיז אַ תַּלְמִיד, יֶעצְט זֶע אִיךְ אַז עֶר אִיז גָאר דֶער רֶבִּי אַלֵיין!" נָאכְדֶעם הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "אִיךְ בִּין דָאךְ אַ מֵבִין אוֹיף אַ 'גוּטֶער אִיד' (אַ רֶבִּי), אִיךְ הָאבּ אַוֶועקְגֶעוָוארְפְן אַלֶע גוּטֶע אִידְן אוּן זִיךְ מְקַרֵב גֶעוֶוען צוּ אַ אִינְגְל [אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן פַאר דִי חֲתֻפָּה] זָאג אִיךְ אַייךְ, אַז הַיינְט אִיז רֶבִּי נָתָן דֶער מַנְהִיג הַדּוֹר!".

נִישְׁט נָאר ר' שִׁמְעוֹן הָאט אַזוֹי גֶעזָאגְט, נָאר אַלֶע אוּנְזֶערֶע לַייט הָאבְּן גֶערֶעדְט צְוִוישְׁן זִיךְ אוֹיף ר' נָתָן אוּן שְׁטִילֶערְהֵייט גֶעזָאגְט: **"עֶר אִיז דָאךְ דֶער רֶבִּי אַלֵיין"**, פוּן גְרוֹיס אִיבֶּערְגֶענוּמֶענְקַייט פוּן ר' נָתָנְ'ס דִיבּוּרִים.

וֶוען ר' נָתָן הָאט בַּאמֶערְקְט אַז זֵיי שִׁישְׁקֶען זִיךְ אוּנְטֶער מִיט דִי וֶוערְטֶער, הָאט עֶר גֶעשְׁרִיגְן **"אִיךְ וֵייס אַז אִיךְ בִּין נִישְׁט דֶער רֶבִּי, אִיךְ וֵייס אִיךְ בִּין נִישְׁט דֶער רֶבִּי!"**.

אִינְמִיטְן סְעוּדָה שְׁלִישִׁית הָאט ר' נָתָן וִוידֶער בַּאמֶערְקְט וִוי אוּנְזֶערֶע לַייט רֶעדְן וֶועגְן אִים, הָאט עֶר בַּיים שְׁטִיקְל זְמִירוֹת וֶוען מֶען זִינְגְט דִי וֶוערְטֶער "וְלָא עָאלִין הָנֵי כַּלְבִּין דַּחֲצִיפִין" הָאט ר' נָתָן אוֹיסְגֶעשְׁרִיגְן: **"כֶּלֶב אַרוֹיס, כֶּלֶב אַרוֹיס"**. צוּ מְרַמֵּז זַיין אַז אוֹיבּ עֶס כַאפְּט זִיךְ אַרַיין אַ פִּרְסוּם אִיז דָאס אַזוֹי וִוי אַ כֶּלֶב חָצוּף - אַ הוּנְט אַן עַזּוּת פָּנִים!".

וִויפִיל רֶבִּי נָתָן אִיז גֶעוֶוען גְרוֹיס אִין רֶבִּי'נְס זַאךְ, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן הָאט עֶר גֶעוואוּסְט אַז אוֹיבּ עֶר וֶועט זַיין אַלֵיין, אָן דֶעם רֶבִּי'ן וֶועט גָארְנִישְׁט בְּלַייבְּן! אַ 'נִצְחִיּוּת' אוֹיף אֵייבִּיג - אִיז נָאר דֶער רֶבִּי! מִמֵּילָא אוֹיבּ עֶר וֶועט זִיךְ חָלִילָה אָפְּטֵיילְן, מַאכְן זִיךְ עֶפֶּעס אַלֵיין, וֶועט עֶר גָארְנִישְׁט הָאבְּן!

דֶערְפַאר טַאקֶע, דִי אַנְדֶערֶע תַּלְמִידִים וָואס הָאבְּן טַאקֶע יָא אַזוֹי גֶעטוּהְן - הָאט זִיךְ טַאקֶע יָא אָפְּגֶעהַאקְט דֶער הֶמְשֵׁךְ.

◇

ר' שִׁמְשׁוֹן בַּארְסְקִי פְלֶעגְט דַאוֶוענֶען מִיט אַ גְרוֹיס

המשך אויף זייט 3

נָאר דַאנְקְן

אִיךְ דַאנְק פַאר דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אַז אִיךְ הָאבּ דָא צוּ דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה, אִיךְ דַאנְק פַאר דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אַז אִיךְ בִּין אַ בְּרֶסְלֶב'ער חָסִיד.

פַאר אִיךְ וֶועל דֶערְצֵיילְן דִי מַעֲשֶׂה, ווַייל אִיךְ דַאנְקְן פַאר דִי מַעֲרֶכֶת אוּן דִי חָשׁוּבֶ'ע מְלַמְּדִים פַאר אַלֶעם וָואס זֵיי שְׁטֶעלְן צוּ יֶעדֶע וָואךְ.

דִי מַעֲשֶׂה אִיז, אַז אִיךְ הָאבּ פַארְשְׁפֶּעטִיגְט דִי בָּאס פוּן חֵדֶר. בִּין אִיךְ גֶעפָארְן אִין חֵדֶר דוּרְךְ אַן אַנְדֶערֶע וֶועג אוּן עֶס אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען שְׁפֶּעט, דֶעמָאלְט אִיז גֶעוֶוען דִי זֵייגֶער נַיינְצְן מִינוּט נָאךְ זִיבְּן. אִיךְ הָאבּ גֶעוָואלְט נָאךְ אָנְקוּמֶען פְּרִי, הָאבּ אִיךְ גֶעבֶּעטְן פוּן אוֹיבֶּערְשְׁטְן אַז נָאךְ צֶען מִינוּט זָאל אִיךְ שׁוֹין זַיין בַּיי דִי גַאס פוּן חֵדֶר. אוּן אִיךְ בִּין טַאקֶע אָנְגֶעקוּמֶען פּוּנְקְט אִין צֶען מִינוּט אַרוּם נַיין אוּן צְוָואנְצִיג נָאךְ זִיבְּן, אוּן נָאךְ אָנְגֶעיָאגְט צוּ קוּמֶען פְּרִי אִין חֵדֶר. יִישַׁר כֹּחַ בַּאשֶׁעפֶער

יְשַׁעְיְ'לֶע

אֵיין מַעֲשֶׂה'לֶע

דֶער בַּאשֶׁעפֶער בַּאוַוייזְט ווְאוּנְדֶער
פַאר זַיינֶע לִיבֶּע קִינְדֶער

המשך פון זייט 3

מְתִיקוּת אוּן פַאמֶעלִיךְ אַרוֹיסְזָאגְן יֶעדֶעס וָוארְט. שָׁבוּעוֹת בַּיינַאכְט הָאט עֶר נִישְׁט אָנְגֶעיָאגְט צוּ זָאגְן דֶעם גַאנְצְן תִּיקּוּן הָאט עֶר זִיךְ גֶעמַאכְט אַ סֵדֶר צוּ זָאגְן יוֹם טוֹב בַּיינַאכְט ווִיפִיל עֶר יָאגְט אָן אוּן וָואס ס'אִיז פַארְבְּלִיבְּן הָאט עֶר צוּבִּיסְלֶעךְ צוּגֶעעֶנְדִיגְט בִּיז תִּשְׁעָה בְּאָב!

<>

ר' אַבָּא'לֶע דֶער עוֹשֶׁר הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט צוּם צְווֵייטְן מָאל מִיט אַ פְּרוֹי, דִי שְׁוֶועסְטֶער פוּנֶעם עוֹשֶׁר פוּן קִיעֶוו מִיטְ'ן נָאמֶען זַיְיצִיג. עֶס אִיז גֶעקוּמֶען דָאס עֶרְשְׁטֶע שָׁבוּעוֹת נָאךְ זַיין צְווֵייטֶע חֲתוּנָה אוּן אַזוֹי ווִי אַלֶע יָארְן הָאט דֶער דָאס מָאל אוֹיךְ אָנְגֶעהַאלְטְן דֶעם מִנְהָג אַז עֶר פְלֶעגְט אַרַיינֶעמֶען אַלֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פוּן טְשֶׁעהְרִין נָאכְן דַאווֶענֶען פַאר אַ מִילְכִיגֶע סְעוּדָה אִין זַיין גְרוֹיסְן דִירָה וֶועלְכֶע אִיז בַּאשְׁטַאנֶען פוּן הֶערְלִיכֶע זַאלְן אוּן קָארִידָארְן מַמָּשׁ ווִי אַ פַּאלַאץ, ר' לֵוִי יִצְחָק פַארְצֵיילְט אַז עֶר גֶעדֶענְקְט נָאךְ דִי דִירָה ווִי עֶס הָאט זִיךְ גֶעצוֹיגְן אוֹיף דִי לֶענְג פוּן אַ גַאס.

צְווִישְׁן דִי זַאלְן הָאט עֶר פַארְמָאגְט אַ גְרֶעסֶערֶע זַאל אוּן אַ קְלֶענֶערֶע. קוּמֶענְדִיג אַהֵיים פוּן בֵּית הַמִּדְרָשׁ זֶעט ר' אַבָּא'לֶע אַז זַיין בְּנֵי בַּיִת הָאט אָנְגֶעגְרֵייט קִדּוּשׁ צוּ מַאכְן אִינֶעם קְלֵיינֶעם זַאל, בְּעֵת דֶעם גְרוֹיסְן זַאל הָאט זִי פַארְשְׁפַּארְט.

עֶר הֵייבְּט אוֹיף זַיין קוֹל מִיט אַ שְׁטִיקְל קְפֵּדָה אוּן רוּפְט זִיךְ אָן צוּ אִיר: "פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ דֶעם זַאל, נִישְׁט וֶועגְן דֶעם רֶבִּינְ'ס מֶענְטְשְׁן?", זִי הָאט גְלַייךְ גֶעפָאלְגְט אוּן גֶעעֶפֶנְט דֶעם גְרוֹיסְן זַאל וֶוען דֶעם רֶבִּי'נְס לַייט הָאבְּן זִיךְ גֶעזֶעצְט צוּ דִי שֵׁיינֶע גֶעגְרֵייטֶע טִישְׁן מִיט בְּרֵייטְקֵייט אוּן שִׂמְחָה.

דִי טִירְן פוּן ר' אַבָּא'לֶע זֶענֶען אַלֶעמָאל גֶעוֶוען אָפְן פַאר דֶעם רֶבִּי'נְס מֶענְטְשְׁן, חֲנוּכָּה אוּן שָׁבוּעוֹת וֶוען מֶען הָאט זִיךְ גֶעדַארְפְט צַאמְנֶעמֶען אִיז עֶר גֶעוֶוען דֶער אַדְרֶעס. אֵיין מָאל וֶוען דִי חֲסִידִים הָאבְּן זִיךְ צַאמְגֶענוּמֶען בַּיי אִים אִין שְׁטוּבּ, הָאט ר' אַבָּא'לֶע גֶענוּמֶען אַ שִׁיסְל וַואסֶער אוּן אוֹיסְגֶעגָאסְן אוֹיף דֶער עֶרְד, אוּן זִיךְ גֶעקוֹילֶערְט אִין דִי וַואסֶער אוּן אוֹיסְגֶעשְׁרִיגְן: "אָט אִיז מֶען שׁוֹין מְטַהֵר אַבָּא'לֶע, אַבָּא'לֶע לִיגְט אוֹיף דֶער עֶרְד אוּן מֶען אִיז אִים מְטַהֵר!".

אַזוֹי שְׁטַארְק הָאבְּן דִי תַּלְמִידִים פוּן ר' נָתָן גֶעדֶענְקְט אַז עֶס קוּמְט נָאךְ אַ וֶועלְט אוּן מֶען דַארְף זַיין גְרֵייט אוֹיף דֶעם טָאג, אַז אֲפִילוּ עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר הָאט עֶר אוֹיךְ גֶעדֶענְקְט דֶעם יוֹם הַמִּיתָה, אוּן זִיכֶער גֶעמַאכְט אַז זַיין עֲשִׁירוּת אוּן הַצְלָחוֹת זָאל אִים נִישְׁט בְּרֶענְגֶען קֵיין גַּאֲוָה. (שיש"ק החדש)

~ דִי עֶרְשְׁטֶע מַעֲשֶׂה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט

דִי פַּארְלוֹירֶענֶע בַּת מֶלֶךְ

~1~

אִין וֶועג הָאבּ אִיךְ דֶערְצֵיילְט אַ מַעֲשֶׂה. וָואס וֶוער עֶס הָאט זִי גֶעהֶערְט הָאט גֶעהַאט אַ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה און דָאס אִיז דִי מַעֲשֶׂה.

אֵיין מָאל אִיז גֶעוֶוען אַ מֶלֶךְ, דֶער מֶלֶךְ הָאט גֶיהַאט זֶעקְס זִין און אֵיין טָאכְטֶער. דִי טָאכְטֶער אִיז בַּיי אִים זֵייעֶר חָשׁוּב גֶעוֶוען, און עֶר הָאט זִי זֵייעֶר מְחַבֵּב גֶעוֶוען (כְּלוֹמֶר גֶעלִיבְּט) און הָאט זִיךְ מִיט אִיהְר זֵייעֶר מְשַׁעֲשֵׁעַ גֶעוֶוען.

אַמָאל אִיז עֶר מִיט אִיר גֶעוֶוען אִין אֵיינֶעם אִין עֶפֶּעס אַ טָאג. און אִיז אוֹיף אִיר בְּרוֹגֶז גֶעוָוארְן. הָאט זִיךְ אִים אַרוֹיס גִיחַאפְּט אַ וָוארְט דֶער נִיט גוּטֶער זָאל דִיךְ אַוֶועק נֶעמֶען. בַּיי נַאכְט אִיז זִי גִיגַאנְגֶען אִין אִיר חֶדֶר אַרַיין. אִין דֶער פְּרִיא הָאט מֶען נִיט גִיוואוּסְט וִויא זִי אִיז, הָאט זִיךְ דֶער פָּאטֶער (דְהַיְינוּ דֶער מֶלֶךְ) זֵייעֶר מְצַעֵר גִיוֶוען און אִיז גִיגַאנְגֶען זִי זוּכְן אַהִין און אַהֶער.

אִיז אוֹיף גְשְׁטַאנֶען דֶער שֵׁנִי לְמַלְכוּת. מַחֲמַת עֶר הָאט גִיזֶען. דֶער מֶלֶךְ הָאט גְרוֹיס צַעַר. און הָאט גִיבֶּעטְן אַז מֶען זָאל אִים גֶעבֶּן אֵיין מְשָׁרֵת מִיט אֵיין פֶּערְד. און גֶעלְט אוֹיף הוֹצָאוֹת. און אִיז גִיגַאנְגֶען זִי זוּכְן. הָאט עֶר זִי זֵייעֶר גִיזוּכְט. זֵייעֶר אַלַאנְגֶע צַייט, בִּיז עֶר הָאט זִי גִיפוּנֶען. (הַיינְט דֶערְצֵיילְט עֶר וִוי אַזוֹי עֶר הָאט זִי גִיזוּכְט בִּיז עֶר הָאט זִי גִיפוּנֶען) אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אַ לַאנְגֶע צַייט. (און) אִין מִדְבָּרִיוֹת און אִין פֶּעלְדֶער און אִין וֶועלְדֶער און הָאט זִי גִיזוּכְט זֵייעֶר אֵיין לַאנְגֶע צַייט.

אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען (און) אִין מִדְבָּר און הָאט גֶעזֶען אַ וֶועג פוּן דֶער זַייט. הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען בַּאֲשֶׁר אִיךְ גֵיי אַזוֹי אַ לַאנְגֶע צַייט אִין דֶער מִדְבָּר און קָאן זִי נִיט גִיפִינֶען. לָאם אִיךְ גֵייעֶן אוֹיף דֶעם וֶועג. טָאמֶער וֶועל אִיךְ קוּמֶען צוּ אֵיין יִשׁוּב. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אַ לַאנְגֶע צַייט.

דֶער נָאךְ הָאט עֶר גִיזֶעהְן אַ שְׁלָאס און אַסַאךְ חֲיָילוֹת שְׁטֵייעֶן אַרוּם. און דֶער שְׁלָאס אִיז גִיוֶוען זֵייעֶר שֵׁיין, און דִי חַיָילוֹת זֶענֶען אַרוּם גִישְׁטַאנֶען כְּסֵדֶר זֵייעֶר פַיין. הָאט עֶר מוֹרָא גִיהַאט פַאר דִי חֲיָילוֹת. טָאמֶער וֶועלְן זֵיי אִים נִיט לָאזְן אַרַיין גֵיין. הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען אִיךְ וֶועל מִיךְ פְּרוּאוְון. און הָאט אִיבֶּער גִילָאזְט דָאס פֶּערְד, און אִיז גִיגַאנְגֶען צוּם שְׁלָאס. הָאט מֶען אִים גִילָאזְט. און מֶען הָאט אִים גָאר נִיט מְעַכֵּב גִיוֶוען און עֶר אִיז גִיגַאנְגֶען פוּן אֵיין חֶדֶר צוּם אַנְדֶערִין און מֶען הָאט אִים נִיט גִיוֶוערְט. אִיז עֶר גִיקוּמֶען צוּ אֵיין פַּאלַאץ. הָאט עֶר גִיזֶען. דֶער מֶלֶךְ זִיצְט דָארְט אִין אֵיין קְרוֹין. און אַסַאךְ חַיָילוֹת שְׁטֵייעֶן אַרוּם אִים. און אֵיין סַאךְ שְׁפִּילְן אוֹיף כֵּלִים פַאר אִים און עֶס אִיז דָארְט זֵייעֶר שֵׁיין און פַיין גִיוֶוען. און דֶער מֶלֶךְ און קֵיינֶער פוּן זֵיי הָאט אִים גָאר נִיט גִיפְרֶעגְט.

אוּן עֶר הָאט דָארְט גִיזֶעהן גוּטֶע מַאֲכָלִים. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט גִיגֶעסִין. אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זִיךְ גִילֵייגְט אִין אֵיין ווִינְקֶעלֶע עֶר זָאל זֶעהן וָואס דָארְטִין וֶועט זִיךְ טוּהְן, הָאט עֶר גִיזֶען דֶער מֶלֶךְ הָאט גִיהֵייסְן מֶען זָאל בְּרֶענְגֶען דִי מַלְכָּה. אִיז מֶען גִיגַאנְגֶען זִיא בְּרֶענְגֶען. אִיז דָארְטִין גִיוֶוען אֵיין גְרוֹיסֶער רַעַשׁ אוּן אֵיין גְרוֹיסֶע שִׂמְחָה, אוּן דִי קַאפֶּעלְיֶעס הָאבְּן זֵייעֶר גִישְׁפִּילְט אוּן גִיזוּנְגֶען. וַוייל מֶען הָאט גִיבְּרַאכְט דִי מַלְכָּה. אוּן מֶען הָאט אִיר גִישְׁטֶעלְט אֵיין שְׁטוּל. אוּן מֶען הָאט זִי גִיזֶעצְט לֶעבִּין אִים. אוּן דָאס אִיז גִיוֶועזְן דִי בַּת מֶלֶךְ. אוּן עֶר הָאט זִי גִיזֶען אוּן הָאט זִי דֶער קֶענְט.

נָאךְ דֶעם הָאט דִי מַלְכָּה אֵיין קוּק גִיטָאן אוּן הָאט גִיזֶען אֵיינֶער לִיגְט אִין אֵיין ווִינְקֶעלֶע הָאט זִי אִים דֶער קֶענְט, אִיז זִיא אוֹיף גִישְׁטַאנֶען פוּן דֶער שְׁטוּל אוּן אִיז צוּ אִים גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט אִים אָן גִירִירְט, אוּן הָאט אִים גִיפְרֶעגְט קֶאנְסְטוּ מִיךְ הָאט עֶר אִיר גִיעֶנְטְפֶערְט יָא. אִיךְ קֶען דִיךְ דוּ בִּיסְט דִי בַּת מֶלֶךְ וָואס אִיז פַּאר פַאלִין גִיוָוארִין. הָאט עֶר זִי גִיפְרֶעגְט וִוי קוּמְסְטוּ אַהֶער. הָאט זִי אִים גִיעֶנְפֶערְט וַוייל דֶעם טַאטִין הָאט זִיךְ אִים אַרוֹיס גִיחַאפְּט דָאס וָוארְט (הַיְינוּ אַז דֶער נִיט גוּטֶער זָאל דִיךְ נֶעמֶען) אוּן דָא אִיז דָאס אָרְט וָואס אִיז נִיט גוּט.

הָאט עֶר אִיר דֶערְצֵיילְט אַז אִיר פָאטֶער אִיז זִיךְ זֵייעֶר מְצַעֵר. אוּן עֶר זוּכְט זִי כַּמָה וְכַמָה שָׁנִים. אוּן הָאט זִי גִיפְרֶעגְט. וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ דִיךְ אַרוֹיס נֶעמֶען. הָאט זִי אִים גִיעֶנְפֶערְט. דוּ קֶאנְסְט מִיךְ נִיט אַרוֹיס נֶעמֶען. סַיידִין אַז דוּ זָאלְסְט דִיר אוֹיס קְלוֹיבִּין אֵיין אָרְט אוּן זָאלְסְט דָארְט זִיצִין אֵיין יָאר. אוּן אַ גַאנְץ יָאר זָאלְסְטוּ בֶּענְקֶען נָאךְ מִיר זָאלְסְט מִיךְ אַרוֹיס נֶעמֶען, אוּן וֶוען דוּ וֶועסְט הָאבְּן צֵייט זָאלְסְטוּ רַק בֶּענְקֶען אוּן ווֶעלִין אוּן הָאפִין מִיךְ אַרוֹיס צוּ נֶעמֶען. אוּן זָאלְסְט פַּאסְטִין. אוּן אִין דֶעם אוּנְטֶערְשְׁטִין טָאג פוּן דֶעם יָאר זָאלְסְטוּ פַּאסְטִין אוּן זָאלְסְט נִיט שְׁלָאפְן דֶעם גַאנְצִין מֵעֵת לְעֵת, אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט אַזוֹי גִיטָאן.

אוּן צוּם סוֹף יָאר דֶער אוּנְטֶערְשְׁטְן טָאג. הָאט עֶר גִיפַּאסְט. אוּן הָאט נִיט גִישְׁלָאפְן. אוּן הָאט זִיךְ אוֹיף גִיהוֹיבְּן. אוּן אִיז אַהִין גִיגַאנְגֶען (הַיְינוּ צוּ דֶער בַּת מֶלֶךְ דִי אַרוֹיס צוּ נֶעמֶען) הָאט עֶר דֶערְזֶעהְן אֵיין בּוֹים אוֹיף דֶעם בּוֹים הָאבְּן גִיוַואקְסֶען זֵייעֶר שֵׁיינֶע עֶפִּיל. הָאט זִיךְ אִים זֵייעֶר גִיגְלוּסְט אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען. אוּן הָאט גִיגֶעסֶען פוּן זֵיי. תֵּיכֶף וִוי עֶר הָאט גִיגֶעסֶען דֶעם עֶפִּיל. אִיז עֶר אַנִידֶער גִיפַאלְן אוּן עֶס הָאט אִים אָן גִיחַאפְּט אֵיין שְׁלָאף. אוּן הָאט גִישְׁלָאפְן זֵייעֶר אֵיין לַאנְגֶע צֵייט הָאט דֶער מְשָׁרֵת אִים גֶעוֶועקְט. אוּן עֶר הָאט אִים נִיט גִיקָאנְט דֶער וֶועקְן

דֶערְנָאךְ הָאט עֶר זִיךְ אוֹיף גִיחַאפְּט פוּן דֶעם שְׁלָאף. פְרֶעגְט עֶר דֶעם מְשָׁרֵת. וִוי בִּין אִיךְ אִין דֶער וֶועלְט. הָאט עֶר אִים דֶער צֵיילְט דִי גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה. דוּ שְׁלָאפְסְט שׁוֹין זֵייעֶר אֵיין לַאנְגֶע צֵייט. עֶס אִיז שׁוֹין כַּמָה שָׁנִים. אַז דוּ שְׁלָאפְסְט. אוּן אִיךְ הָאבּ מִיךְ מְפַרְנֵס גִיוֶוען פוּן דִי פֵּרוֹת הָאט עֶר זִיךְ זֵייעֶר מְצַעֵר גִיוֶוען.

אוּן אִיז אַהִין גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זִי גִיפוּנֶען דָארְט (הַיְינוּ דִי בַּת מֶלֶךְ) הָאט זִי זִיךְ פַאר אִים זֵייעֶר גִיקְלָאגְט אוּן זֵייעֶר זִיךְ מְצַעֵר גִיוֶוען. פוּן אֵיין טָאג וֶועגְן הָאסְטוּ אָן גִיוָוארְן (כְּלוֹמַר אִיבֶּער דֶעם וָואס דוּ הָאסְט זִיךְ נִיט גִיקָאנְט אַיין הַאלְטְן אֵיין טָאג. אוּן הָאסְט גִיגֶעסְן דֶעם עֶפִּיל אִיבֶּער דֶעם הָאסְטוּ אָן גִיוָוארְן) וָוארְן דוּ זָאלְסְט גִיוֶוען קוּמֶען אִין דֶעם טָאג וָואלְסְטוּ מִיךְ אַרוֹיס גִינוּמֶען. לוּשְׁמִיר נִיט צוּ עֶסִין אִיז זֵייעֶר אֵיין שְׁוֶועֶרֶע זַאךְ. בִּפְרַט דֶעם אוּנְטֶערְשְׁטְן טָאג. דֶעמָאלְט אִיז זִיךְ דֶער יֵצֶר הָרָע זֵייעֶר מִתְגַבֵּר.

עַל כֵּן זָאלְסְטוּ דִיר ווִידֶער אוֹיס קְלוֹיבְּן אֵיין אָרְט. אוּן זָאלְסְט ווִידֶער זִיצְן דָארְט אֵיין יָאר. אוּן אִין דֶעם אוּנְטֶערְשְׁטְן טָאג זָאלְסְטוּ שׁוֹין מֶעגְן עֶסִין. נָאר זָאלְסְט נִיט שְׁלָאפְן. אוּן זָאלְסְט קֵיין וַויין נִיט טְרִינְקֶען כְּדֵי דוּ זָאלְסְט נִיט שְׁלָאפֶען, וָוארִין דֶער עִיקָר אִיז דֶער שְׁלָאף. אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט אַזוֹי גִיטָאן.

המשך פון זייט 1

הַמֶּלֶךְ דֶער נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. דֶער סֵפֶר תְּהִלִּים אִיז גֶעשְׁרִיבְּן גֶעוָוארְן פוּן זַיינֶע הִתְבּוֹדְדוּת וֶוען עֶר הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעגָאסְן זַיין הַארְץ צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן, עֶר זָאל קֶענֶען מְקַיֵּים זַיין דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן נִצָּל וֶוערְן פוּן אַלֶע זַיינֶע שׂוֹנְאִים – דֶער יֵצֶר הָרַע מִיט זַיינֶע חֲיָלוֹת.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי בְּרֶענְגְט אַז סֵפֶר תְּהִלִּים אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן פַאר כְּלַל יִשְׂרָאֵל פַאר יֶעדְן אֵיינְצִיגְן אִיד בִּפְרָט, יֶעדֶער מִיט זַיינֶע פְּרִיוַואטֶע מֶלְחֶמֶת הַיֵּצֶר אוּן אַלֶעס וָואס גֵייט אוֹיף אִים אִיבֶּער, אַלֶעס אִיז מְבֹאָר אוּן מְפֹרָשׁ אִין תְּהִלִּים.

דֶער עִיקָר יְסוֹד פוּן אַלֶע עֵצוֹת וְוִיאַזוֹי זִיךְ מְקָרֵב צוּ זַיין צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִיז נָאר דוּרְךְ זָאגְן תְּהִלִּים אוּן אַנְדֶערֶע בַּקָשׁוֹת אוּן הִתְבּוֹדְדוּת, זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן אוּן אוֹיסְשְׁמוּעֶסְן דָאס הַארְץ אוּן זִיךְ בֶּעטְן בַּיים אוֹיבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל מִיר מְקָרֵב זַיין צוּ אִים, נָאר אַזוֹי וֶועט מֶען זוֹכֶה זַיין צוּ גֶעוִוינֶען דִי מִלְחָמָה, אַז מֶען וֶועט שְׁטֶענְדִיג זַיין שְׁטַארְק פֶּעסְט זִיךְ צוּ בֶּעטְן בַּיים אוֹיבֶּערְשְׁטְן, עֶר זָאל מִיר שֶׁענְקֶען זַיין גְנַאד, זָאל זַיין וָואס זָאל נָאר זַיין וֶועט מֶען זִיכֶער גֶעוִוינֶען דִי מִלְחָמָה, אַשְׁרֵי לוֹ! אַזוֹי הָאבְּן מִיר פַארְשְׁטַאנֶען פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳נְס רֵייד.

עֶס זֶענֶען טַאקֶע דָא אַסַאךְ גוּטֶע עֵצוֹת אִין רֶבִּי׳נְס סְפָרִים וְוִיאַזוֹי נָאנְט צוּ וֶוערְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן, אָבֶּער רוֹב מָאל זֶענֶען דִי עֵצוֹת אַלֵיין זֵייעֶר שְׁוֶוער מְקַיֵּים צוּ זַיין, דֶערְפַאר אִיז דֶער עִיקָר דִי תְּפִלּוֹת אוּן בַּקָשׁוֹת צוּ רֶעדְן צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטְן וָואסֶערֶע דִּבּוּר עֶס קוּמְט נָאר אַרוֹיס, אֲפִילוּ אִיךְ בִּין נָאךְ זֵייעֶר וַוייט וֶועל אִיךְ וַוייטֶער שְׁרֵייעֶן אוּן זִיךְ בֶּעטְן בַּיים אִים, אוּן צוּם סוֹף וֶועט דֶער בַּאשֶׁעפֶער זִיכֶער עֶנְטְפֶערְן אוּן מִיר בְּרֶענְגֶען צוּם אֱמֶת בְּלִי סָפֵק. בְּרוּדֶער חֲזַק וֶאֱמַץ! אַזוֹי וְוִי חֲזַ״ל זָאגְן הָאף צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אוֹיבּ חַס וְחָלִילָה דַיין תְּפִלָּה אִיז נָאכְנִישְׁט אָנְגֶענוּמֶען, חֲזוֹר וְקַוֵּה וְכֵן לְעוֹלָם - הָאף אוּן בֶּענְק נָאכְאַמָאל, בִּיז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וֶועט אַרָאפְּקוּקְן אִין דִיר הֶעלְפְן.

דִי זַאךְ זָאגְט דֶער רֶבִּי דַארְף מֶען חֲזֶר׳ן טוֹיזְנְטֶער מָאל זִיךְ צוּ הַאלְטְן פֶעלְזְן פֶּעסְט, כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה׳ אֶת עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזוֹב! (תּוֹרָה ק״א תִּנְיָנָא)

דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אַז מִיר זָאלְן בַּאקוּמֶען דִי תּוֹרָה פוּן דָאסְנֵיי, מִיט אַ חֵשֶׁק אוּן פְּרִישְׁקֵייט זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט דִי שִׁעוּרִים אוּן לֶערְנֶען דִי תּוֹרָה מִיט דִי עֵצוֹת וָואס דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן מִיט זַיין גְרוֹיס רַחֲמָנוּת, אַזוֹי אוֹיךְ זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט זָאגְן תְּהִלִּים אוּן מִיר זָאלְן שׁוֹין זוֹכֶה זַיין צוּ דִי גְאוּלָה הַשְּׁלֵמָה בב״א.

אַ תְּפִלָּה אויף דִי לִיכְט פוּן דִי תּוֹרָה (ל"ת קט"ו) רַחֲמָנוּת'דִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, הָאבּ רַחֲמָנוּת אויף מִיר, אוּן נֶעם אָן מַיין גֶעבֶּעט, דֶערְבַּארִים זִיךְ אויף מִיר, הֶעלְף מִיר אוּן זָאל מֶער נִישְׁט אוֹיפְטוּישְׁן לִיכְט מִיט טוּנְקְל, צִי מִיר אַרוֹיס פוּן פִינְסְטֶער צוּ לִיכְטִיגְקַייט, פוּן חשֶׁךְ צוּ אַן אוֹר גָּדוֹל, פוּן דִי פַארְנֶעפְּלְטֶע תַּאֲווֹת אוּן נִישְׁט גוּטֶע מַחֲשָׁבוֹת פוּן עוֹלָם הַזֶּה צוּ דִי קְלָארֶע לוֹיטֶערֶע לִיכְט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה אוּן פוּן דִי צַדִּיקִים וָואס זֵיי זֶענֶען שְׁטֶענְדִיג מַמְשִׁיךְ אוּן אַנְטְפְּלֶעקְן אוּן מַאכְן לִיכְטִיג אַלֶע וֶועלְטְן.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה, וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ, מִיט דַיין רַחֲמָנוּת מַאךְ אוּנְז לִיכְטִיג דִי לִיכְטִיגְקַייט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, וַוייל דוּ הָאסְט שׁוֹין אָנְגֶעהוֹיבְּן אוּנְז צוּ בַּאשַׁיינֶען מִיט דַיין גְרוֹיסְן אוֹר פוּן מַתַּן תּוֹרָה בִּיז הַיינְט, דוּרְךְ דִי אֱמֶתְ'ע צַדִּיקִים וָואס זֶענֶען גֶעוֶוען פוּן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם'ס צַייטְן בִּיזְן הַיינְטִיגְן טָאג.

אָבֶער דוּרְךְ אוּנְזֶער גַּשְׁמִיּוּת אוּן פִינְסְטֶערֶע עֲבֵרוֹת, דַארְפְן מִיר אַז דוּ זָאלְסְט נָאכְמֶער רַחֲמָנוּת הָאבְּן אויף אוּנְז, אַז אוֹיךְ אויף מִיר אִיצְטֶער זָאלְסְטוּ לִיכְטִיג מַאכְן מִיט דִי לִיכְט פוּן דַיין הֵיילִיגֶע תּוֹרָה - אוּן דִי אוֹר פוּן דִי אֱמֶתְ'ע צַדִּיקִים, אַז אַלֶע מַיינֶע תַּאֲווֹת אוּן נַארִישְׁקַייטְן זָאלְן בָּטֵל וֶוערְן אוּן אִיךְ וֶועל זוֹכֶה זַיין זִיךְ אוּמְקֶערְן צוּ דִיר מִיט אַן אֱמֶת אוּן תְּמִימוּת וִוי דַיין רָצוֹן אִיז. הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלַמְּדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ.

די ערשטע מעשה פון די פארלוירענע בת מלך(1)

א. ווען האט דער רבי דערציילט די מעשה פון די פארלוירענע בת מלך? (חיי מוהר"ן נ"ט - ימי מוהרנ"ת י"א)
- ☐ זומער תקס"ה
- ☐ זומער תקס"ו
- ☐ ווינטער תקס"ו

ב. וואס האט דער רבי געזאגט פאר'ן דערציילן די מעשה?
- ☐ אויפ'ן וועג האב איך דערציילט א מעשה
- ☐ ווער עס האט זי געהערט האט געהאט א הרהור תשובה
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ג. וויפיל זוהן און וויפיל טעכטער האט דער מלך געהאט?
- ☐ זעקס זוהן און איין טאכטער
- ☐ זעקס טעכטער און איין זוהן
- ☐ דריי זוהן און דריי טעכטער

ד. וואס איז די ווארט וואס האט זיך ארויס געכאפט פון מלך?
- ☐ אז דער גוטער זאל דיר נעמען
- ☐ אז דער באשעפער זאל דיר נעמען
- ☐ אז דער נישט גוטער זאל דיר נעמען

ה. ווער איז געגאנגען זוכן די בת מלך?
- ☐ דער זוהן פון מלך
- ☐ דער שני למלכות
- ☐ די משרתים פון מלך

ו. האט ער זי געפונען?
- ☐ ניין
- ☐ יא, גלייך
- ☐ יא, נאכן זוכן זייער א לאנגע צייט

ז. וויאזוי איז געווען די שלאס (פאלאץ) וואס ער האט געזעהן?
- ☐ זייער שיין
- ☐ די מיליטער זענען ארום געשטאנען זייער פיין
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ח. האט דער שני למלכות געגעסן פון די עסן פון שלאס (פאלאץ)?
- ☐ יא
- ☐ ניין
- ☐ נאר געטרונקען

ט. וואס האט זי געזאגט אויף די פאלאץ?
- ☐ אז ס'איז א גוטע פלאץ
- ☐ אז דא איז די פלאץ וואס איז נישט גוט
- ☐ זי האט גארנישט געזאגט

י. וואס האט זי אים געזאגט צו טוהן כדי איר צו ארויסנעמען?
- ☐ ער זאל זיך אויסקלייבן א פלאץ און זיצן דארטן א וואך און בענקען, וועלן, און האפן, איר ארויסצונעמען
- ☐ ער זאל זיך אויסקלייבן א פלאץ און זיצן דארטן א חודש און בענקען, וועלן, און האפן, איר ארויסצונעמען
- ☐ ער זאל זיך אויסקלייבן א פלאץ און זיצן דארטן א יאר און בענקען, וועלן, און האפן, איר ארויסצונעמען

יא. און וואס זאל ער טוהן דעם אונטערשטן (לעצטן) טאג?
- ☐ פאסטן
- ☐ נישט שלאפן
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יב. וואס האט ער געטון די לעצטע טאג?
- ☐ פארזוכט פון די וויין
- ☐ געגעסן פון די עפל
- ☐ געפאסט א גאנצן טאג

יג. וויפיל צייט איז ער געשלאפן?
- ☐ איין נאכט
- ☐ אפאר טעג
- ☐ זייער א לאנגע צייט - כמה שנים

יד. וויאזוי האט ער זיך אויפגעוועקט?
- ☐ דער משרת האט אים געוועקט און ער האט זיך גלייך אויפגעוועקט
- ☐ דער משרת האט אים געוועקט און ער האט זיך נישט אויפגעוועקט דערנאך האט ער זיך אויפגעכאפט
- ☐ ער האט זיך גלייך אליין אויפגוועקט

טו. וואס האט ער געזאגט ווען ער האט זיך אויפגעכאפט?
- ☐ פארוואס האב איך געגעסן פון די עפל
- ☐ פארוואס בין איך געשלאפן אזויפיל צייט
- ☐ וואו בין איך אין דער וועלט

טז. פון וואס האט זיך דער משרת געשפייזט ווילאנג דער שני למלכות איז געשלאפן?
- ☐ פון די פרוכט
- ☐ פון א קוואל וואסער
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

יז. נאך וואס דער שני למלכות איז געשלאפן, וואס האט זי אים געזאגט צו טוהן אין דעם אונטערשטען (לעצטן) טאג?
- ☐ נישט שלאפן און נישט טרונקען וויין
- ☐ נישט שלאפן און נישט עסן
- ☐ נישט שלאפן

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5-3333-72
646-518-1095 1-518-329-9149

עטליכע שפראכן, געווען א שטערן אין יעדע פאך. און ווען דער אויבערשטער האט אים געהאלפן און איז מקורב געווארן צום רבינ'ס וועג און דאס ליכטיגקייט פון תורה האט אים ארייגעשיינט האט ער אלעס אוועקגעווארפן און איז אנגעקומען קיין ירושלים עיה"ק וואו ער האט זיך אריינגעלייגט ראשו ורובו צו הארעווען אין לערנען, ער איז היינט גאר א חשוב'ער ברסלב'ער חסיד און לעבט מיט'ן רבינ'ס זאך.

אן עלטערער איד, וואס פלעגט אין זיינע אינגע יאר פארן צום רבי'ן - מיט זיין פעטער וואס איז געווען פון רבי'נס מענטשן. דער פעטער האט אים אויסגעליבט פאר'ן רבי'ן אז ער איז תלמיד חכם. האט דער רבי אים מעורר געווען צו לערנען פלייסיג, וויבאלד ער איז נאך געזעסן קעסט ביי זיין שווער אינדערהיים, האט זיך דער רבי אנגערופן מיט דעם לשון: "די ליפן זאלן דיר נישט צו שטיין". נאכדעם רופט זיך דער רבי אן: "די תורה וועט דיך קוויקן, די תורה וועט דיך שטארקן" און נאך עטליכע שבחים וועגן לערנען תורה. און דאן האט דער רבי אויפגעהויבן זיין קול מיט דעם לשון: "די תורה מאכט רייך".

מיר ברענגען דא א שמועס וואס מיר האבן געהאט מיט א חשוב'ער ברסלב'ער חסיד וואס איז זוכה געווען אויסצופירן דעם רבינ'ס רייד מיט מסירת נפש. ווען ער זענען געשטאנען ביים שפיץ (אפגרינד) פון גליק און האט אלעס אפגעלאזט און זיך געזעצט לערנען תורה.

הרב ד. האט ארומגערייזט איבער די וועלט זיך צו לערנען אלע חכמות וואס זענען פארהאן אויף דער וועלט, פון מאראקא קיין פראנקרייך, שפאניע, עגיפטן, דייטשלאנד, שווייץ, ענגלאנד, פענסילוועניע, ניו יארק. ער האט געקענט

אין א שמועס מיט הרב ד.:

אפשר קענט איר אונז מיטטיילן ווי אזוי איר זענט אנגעקומען צו דעם שטאפל צו לערנען א פולן סדר אין כולל?

עס איז אריבער אויף מיר אסאך ביז איך האב ב"ה זוכה געווען צו טרעפן דאס ליכטיגקייט פון תורה. כ'וועל אייך דא דערציילן נאר דער לעצטער פונקט. א שטיק צייט האָב איך געאַרבעט אין א צייטונג דורכאויס דעם טאג און ביינאכט בין איך געגאנגען לערנען אין א ישיבה.

"פארוואס קומסטו נישט לערנען אויך בייטאג? "האט מיך דער ראש ישיבה איין טאג פארגעהאלטן.

"איך ארבעט פאר פרנסה," איז געווען מיין פארטיגער תירוץ. דער ראש ישיבה איז נישט געווען צופרידן פונעם תירוץ. ער האט מיר מסביר געווען אז מ'קען ארבעטן פאר רוחניות און דאס איז די השתדלות הפרנסה.

"איר מאכט חוזק פון מיר?" בין איך געווארן באליידיגט. "אלע יארן האב איך שטודירט און זיך געבילדעט אז איך זאל האבן א גוטן פאסטן, און יעצט ווילט איר אז איך זאל אלעס איבערלאזן?!"

דער ראש ישיבה האט געזען אז איך בין נאכנישט גרייט פאר א טויש האט ער מיר פארגעשלאגן אז איך זאל נעמען וואקאציע פון דער ארבעט פאר איין חודש, און דערנאך וועל איך קענען מחליט

זיין וואס צו טאן. איך האב אים געפאלגט.

טעמו וראו כי טוב! נאכ'ן פארזוכן דעם גוטן טעם פון תורה האב איך עס שוין נישט געוואלט אפלאזן. ווען מיין פרוי, האט געהערט איבער מיין באשלוס אפצולאזן מיין גוטע שטעלע ביי דער צייטונג, איז זי אריין אין א פאניק. "פון וואס וועלן מיר לעבן?" האט זי פארפירט.

אין דעם וועלטעלע האב איך שוין אלעס באזוכט און נישט געטראפן דאס גליק, יעצט וויל איך אנהייבן באזוכן די ריכטיגע פלעצער, דורכשפאצירן די גאנצע תורה און זיך גרייטן פאר יענער וועלט," האב איך איר מיטגעטיילט וואס עס קומט פאר אין מיין נפש. "איך גלייב נישט אז דער אויבערשטער וויל מיר זאלן שטארבן פאר הונגער צוליב לערנען תורה. וואס האלטסטו, אז ברויט און וואסער וועלן מיר האבן?" האָב איך איר געפרעגט.

"יא," האט זי געשאקלט מיט'ן קאפ אָן קיין ווערטער, זייענדיג אין אַנגסט אז עס ווארט איר אפ עטליכע הונגער-יארן...

"נו, דאס איז גענוג פאר מיר," האב איך איר קלאר איינגעמאלדן. פון יעצט און ווייטער באגער איך שוין נאר תורה," בין איך געווען אנטשלאסן.

מיין פרוי האט אבער נישט אפגעקויפט מיינע ווערטער, און צוזאמען האבן מיר באשלאסן זיך צו ווענדן צו א דעת תורה. מיר זענען אריבערגעגאנגען צו הרב ג. זצ"ל און פארגעלייגט ביידע צדדים.

"איך ארבעט אויך," האט דער רב מיך פרובירט צו שטעלן אין פלאץ. "אפשר קענסטו טרעפן א פאסטן וואס גייט אינאיינעם מיט'ן לערנען?"

"איך האב שוין גענוג געארבעט אין מיין לעבן, יעצט וויל איך שוין נאר לערנען תורה," האב איך זיך געבעטן. דער פסק איז אַרויס אז איך זאל לערנען פאר דריי יאר, און נאכדעם זאלן מיר זיך נאכאמאל צאמזעצן פאר א שיקול הדעת, און מיין פרוי האט מסכים געווען.

דער אָנפירער פון דער קאמפאני האט דאָס נישט געוואָלט אַראָפּשלינגען ווען ער איז געוואויר געווארן איבער מיין באשלוס. "איך וועל דיך רופן צום געריכט," האט ער אריינגעשריגן אינעם טעלעפאן וואס האט זיך שיעור צעבראכן פון די שווערע כוואליעס וואס זענען דורכגעלאפן די דראנטן. "ווי אזוי וואגסטו זיך צו מאכן אזעלכע החלטות?" האט ער זיך דערשטיקט פון זיין פליסיגקייט אין מויל וואס איז געבליבן שטעקן אין האלז. אבער איך האב שוין געהאט מיין פארטיגער פלאן וואס איך האב נישט געוואלט טוישן, טראָץ די אלע שוועריקייטן וואס זענען געווארפן געווארן צו מיין ריכטונג.

ווי אזוי האט איר מצליח געווען אריינצושווימען אין ים התלמיד?

דאס לערנען תורה איז מיר בכלל נישט אנגעקומען גרינג. נאך א טאג פון הארעווען איבער דער גמרא, בין איך אהיימגעקומען מיט קאפ-שמערצן וואס האבן מיך פארשווערט מיין סדר היום. די גמרא איז געווען א נייע זאך פאר מיר וואס איך בין נישט געווען געוואוינט דערצו. איך האב זיך אפגערעדט פאר'ן משגיח אז ער וואלט געדארפט געבן אן הקדמה מיט הסברים, רעדן קלאר און געבן צו פארשטיין, ווייל די גמרא [אראמישע] שפראך איז ווילד פרעמד פאר מיר.

ה' אב איז די יארצייט פונעם אר"י הק'. פונקט ווי אנדערע אידן בין איך געפארן קיין צפת, זיך צו משתטח זיין ביים ציון ווען די נשמה פון צדיק קומט אויפנעמען אונזערע תפילות. אנקומענדיג צום פעלד בין איך אנטפאנגען געווארן דורך א פארפלייצונג פון מענטשן וואס זענען פונקט ווי מיר געקומען זיך אויסגיסן דאס הארץ. פון צוקומען נאנט צום קבר איז נישט געווען קיין רעדע אבער איך האב זיך נישט פארלוירן; איך האב זיך אראפגעבויגן אויף דער ערד זוכנדיג א לאך צווישן אלע פיס... קריכנדיג אויף אלע פיר בין איך אריינגעקראכן צווישן די מתפללים ביז איך האב געטאפט דעם שטיין און געוואוסט אז איך האב דערגרייכט מיין ציל. איך האב ארויפגעווארפן מיין קאפ אויפ'ן קבר פון צדיק און געלאזט מיינע טרערן דאָס נאס מאכן. "איך קען אזוי ווייטער נישט אנגיין! אויב דו ווילסט איך זאל לערנען תורה העלף אז מיינע קאפ-שמערצן זאלן זיך אפטאן!" האב איך זיך איינגעבעטן ביים באשעפער.

צומארגנס ווען איך בין ווי יעדן טאג געגאנגען אין כולל אין זיך אוועקגעזעצט ביי דער גמרא, האב איך געלערנט געשמאק אָן קיין יסורים ביז איך האב שוין פארגעסן וואס ס'מיינט קאפ-ווייטאג!

די דריי יאר פון לערנען אין כולל זענען שנעל דורכגעלאפן. איך האב געהאלטן ווארט וואס איך האב געגעבן צו מיין פרוי, און איך האב איר גערופן פאר אן אסיפה. "היינט האט זיך געענדיגט די דריי יאר וואס איך מעג לערנען אין כולל. איך האב געטראפן ארבעט ביי די צייטונג קאמפאני..." האב איך איר פארגעשלאגן. "נו, וואס זאגסטו, זאל איך בלייבן אין כולל אדער צוריק צום קאמפאני? וואס דו ביסט מחליט דאס וועל איך טאן!"

"ניין ניין!" האט זי געשריגן היסטעריש, ווי איך וואלט איר געזאגט אז איך גיי אראפשפרינגען פון דאך... "לערן ווייטער תורה ווילאנג דו קענסט!" האט זי אויסגערופן ווען עס דערקענט זיך א שלוות הנפש אויף איר פנים. ווי רחל אשת רבי עקיבא, איז זי מיין עזר פאר די פארלאפענע פערציג יאר, ווען איך האב נישט אפגעלאזט די גמרא. איך האב ב"ה א פארנומענעם סדר היום פון שיעורים מיט חברותות.

נישט געזארגט, זייט איך האב אויפגעגעבן מיין פאסטן ביים צייטונג האבן מיר געהאט מער ווי ברויט מיט וואסער צום לעבן... מיר האבן ב"ה געהאט א קינדער-געבענטשטע שטוב און זיי חתונה געמאכט בהרחבה, אונזערע זון און טעכטער, מיט ערליכע שידוכים. היינט קענען מיר זאגן מיט א פולן מויל "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", ווען מיר זען אונזערע אייניקלעך וואס זענען ערליכע, חסיד'ישע בני תורה, ווען עס דערקענט זיך נישט קיין זכר צו מיין פארגאנגענהייט.

וואו נאך האט איר געלערנט תורה?

פון בני ברק האב איך זיך אריבערגעצויגן צו א שטילן געגנט אין ארץ ישראל וואו איך האב געקענט דינען דעם אויבערשטן אין מיין אייגן ווינקל. איך האב שוין געהאַט גענוג געזען די וועלט, און יעצט האב איך נאר באגערט צו זיין אויסגעטאן פון דער וועלט.

אין יענעם שטעטל געפינט זיך א תפיסה וואו עס געפינען זיך לײדער אחינו בני ישראל פארשפארט אונטער גראטעס. דער רב פון שטאט האט מיר

געבעטן איך זאל מחזק זיין די צעבראכענע נשמות און זיי צוריקקערן צום אמת'ן וועג, און אסאך פון זיי זענען טאקע ארויס פון זייער נפשות'דיגער תפיסה און אנגעהויבן צו לעבן מיט אמונה אין באשעפער.

אין יענער צייט פלעג איך לערנען אין ישיבה. איך האב ליב געהאט צו זיצן אין אַ זייטיגן קליינעם צימערל און מעיין זיין אין ספרי מהר"ל. די גשמיות'דיגע אומשטענדן זענען נישט געווען דאס בעסטע דארט, די ווענט האבן זיך געשיילט, דער דאך איז שיעור איינגעפאלן... אבער ס'האט מיר נישט אינטערעסירט. איך האב נאר איין זאך באגערט: תורה.

אין טאג האב איך באקומען דארט אן אומגעראכטענער גאסט: מיין יוגנט-פריינט פון אליאנץ-שולע מיט וועמען איך האב שטודירט חכמות ביי מיינע וואנדערונגען איבער דער וועלט. ווי נאר ער האט איבערגעטרעטן דעם שוועל פונעם לעכל און מיך געזען פארטיפט אין א ספר, איז ער געווארן אנגעפולט מיט רחמנות אויף מיר. מיט א ברויזנדער שטימע וואס האט געקענט איינווארפן דעם שוואכן דאך פון מיין צימער, איז ער צוגעאנגען צום ראש ישיבה מיט טענות: "ווי אזוי וואגסטו זיך צו פארשווענדן דעם מענטשנ'ס מח? דו ווייסט וועמען דו האלטסט דא אין תפיסה?! ער איז א שטערן אין אלע חכמות פון דער וועלט, ער האט עטליכע דיפלאָמעס צו זיין נאמען, און דו לאזט אים דא זיצן אין דעם קליינעם צימערל זיין קאפ זאל אפשימלען?! מיט זיינע ידיעות אין עטליכע שפראכן וואלט ער געקענט זיין א געלונגענער דיפלאמאט, און דו פאראורזאכסט ער זאל פארשווענדן זיין לעבן דא." אזוי האט ער געשריגן און געשריגן ביז זיין האלז איז אים געווארן טריקן.

דער ראש ישיבה האט זיך נישט פארלוירן. "זעסט דעם שאסיי דא אונטן, וואו די הונדערטער אויטאָס פארן אריבער טאג-טעגליך?" האט ער געוויזן פון פענסטער. "אין דרייסיג יאר ארום וועט דא שטיין א בנין פון זיבן שטאק; אין פופציג יאר ארום וועלן מיר שוין ביידע נישט זיין דא. אבער ער וועט קיינמאל נישט שטארבן ווייל ער האט בוחר געווען אין חיים נצחיים." דער ראש ישיבה האט זיך דאַן אויסגעדרייט צו מיין זייט און געוויזן אויף מיר: "ער האט נישט מוותר געווען פון זיין לעבן, נאר אויסגעוועלט לעבן."

היינט-צוטאגס איז יענער חבר, אן איניקל פון גרויסע צדיקים פון מאראקא, א גבאי אינעם גרויסן בית הכנסת פון פאריז. ער האט אויך אויסגעוועלט לעבן!

יא, דער ראש ישיבה האט נאכגעזאגט וואס דער רבי האט געזאגט פאר חייקל:

עס איז געווען איינמאל ווען ר' חייקל חזן איז געווען אין יריד אין ברסלב, פאר זיינע געשעפטן, און דער רבי האט אים געווינקען פון פענסטער ער זאל אריינקומען צום רבי'ן אין שטוב. נא, אז דער רבי רופט קען מען זיך נישט ארויסדרייען.

ר' חייקל קומט אריין, און דער רבי פרעגט אים א פראגע: "האסט שוין היינט געקוקט אויפן הימל?!" "ניין," איז געווען חייקל'ס ענטפער.

דער רבי רופט אים צו צום פענסטער און זאגט: "קוק ארויס פון פענסטער, וואס זעסטו?!"

"איך זע פערד און וועגענער, מענטש לויפן אהין און אהער" זאגט חייקל.

זאגט אים דער רבי: "פופציג יאר ארום וועט זיין גאנץ אן אנדערע יריד, אלעס וואס דו זעסט דא וועט מער נישט זיין, נאר אנדערע פערד און וועגענער, אנדערע סחורה און אנדערע מענטשן, איך און דו וועלן אויך נישט זיין דא. פרעג איך דיר?! וואס ביסטו אזוי פארנומען אז דו האסט אפילו נישט קיין צייט צו קוקן אויפן הימל?!

בעז"ה

אזוי האט דער הייליגער רבי געזאגט מיט א ציטער
אזן מיט א געוואלדיגע התלהבות כגחלי אש: (שיחות הר"ן ר"ט)

וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ!

אֵייעֶרֶע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן!

פַאר אֵייעֶרֶע קִינְדֶער, דִי שְׁפֶּעטֶערֶע דוֹרוֹת זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
אַלֶע תּוֹרוֹת אוּן וואוּנְדֶערְלִיכֶע שִׂיחוֹת אוּן דִי מַעֲשִׂיּוֹת.

טייערע עלטערן, העלפט אייערע קינדער זיך מיטכאפן מיט די הונדערטער
קינדער ארום דער וועלט וואס האבן געזאגט "נעשה ונשמע" און אנגעהויבן
לערנען ספר הקדוש סיפורי מעשיות מיט א פרישע "קבלת התורה"

02-5-3333-72

1-518-329-9149

דעם רבינ'ס ליכט

דעם רבינ'ס מעשיות

לע"נ ר' מרדכי ב"ר מנחם - חיה בת ר' שלום ע"ה